

nødvendige for, at den, der skal udføre opgaven, får kendskab til og dermed mulighed for at planlægge og tilrettelægge opgaven fuldt forsvarligt.

Dette betyder fx, at en udbyder i form af et trafik-selskab kan drages til ansvar, hvis udbudsmaterialet indeholder køreplaner, som udgør det direkte grundlag for opgavens udførelse, og det viser sig, at der i køreplanerne ikke er taget hensyn til arbejdsmiljøet, fx at der overhovedet ikke er mulighed for at holde pauser, og at kørslen derfor ikke kan afvikles under overholdelse af arbejdsmiljølovgivningens regler.

Forslaget er strafsanktioneret efter arbejdsmiljølovens almindelige strafferegler. Et tilsvarende strafansvar kendes fra lovens regler om leverandører (§ 30), projekterende og rådgivende (§ 33) og bygherrer (§ 37).

Det bemærkes, at et strafansvar for udbyder efter forslaget § 33 a, stk. 1, hvor pligterne rækker ud over udbudet og også omfatter udførelsesfasen, forudsætter, at pligten forinden er blevet nærmere præciseret gennem et påbud fra Arbejdstilsynet.

Forslaget vil - som nævnt ovenfor - være omfattet af bemyndigelsesbestemmelsen i den gældende § 35, hvorefter der kan fastsættes nærmere regler om de i §§ 30-34 omhandlede forhold. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om bestemmelsens udmøntning, herunder om en nedre grænse.

5. Stramning af bygherrens ansvar

Indledning, herunder gældende ret

Efter § 37 i lov om arbejdsmiljø har bygherren ved bygge- og anlægsvirksomhed, som udføres af mere end 10 personer, pligt til at samordne de foranstaltninger til fremme af de beskæftigedes sikkerhed og sundhed, som skal udføres af arbejdspladsens forskellige arbejdsgivere. Bygherren kan efter den gældende § 37 overdrage sin samordningsforpligtelse til en anden person.

Det har vist sig, at bygherren i langt de fleste tilfælde overdrager sine forpligtelser til at koordinere foranstaltninger til fremme af sikkerhed og sundhed til en anden person. Dette kan være en projekterende eller en hoved- eller fagentreprenør. Kun hvis bygherren selv er udførende som hoved- eller totalentreprenør, sker der ikke overdragelse.

Baggrunden for overdragelsesmuligheden i den gældende § 37 er et hensyn til den ikke-byggekyndige bygherre. En sådan overdragelse kan imidlertid have en uheldig konsekvens, når overdragelsen sker til fx en entreprenør, idet der med overdragelsen sjældent følger kompetence med til at gennemtvinge, at de øv-

rige entreprenører opfylder deres kontraktsmæssige forpligtelser vedrørende sikkerhedsarbejdet.

Det er endvidere et problem, at bygherren i byggeperioden har mulighed for at overdrage de enkelte dele af koordineringsansvaret til forskellige personer, fx ansvaret for ajourføringen af planen for byggepladsens sikkerhed og sundhed til en entreprenør og ansvaret for afholdelse af sikkerhedsmøder m.v. til en anden person, således at flere af hinanden uafhængige personer/virksomheder varetager forskellige dele af bygherrens koordineringsforpligtelse. Der er intet krav om og ingen sikkerhed for, at disse forskellige personer samordner deres forskellige tiltag.

Det gældende bygherreansvar har været uændret siden indførelsen i 1974. Bygge- og anlægsprocesser har i denne periode udviklet sig og er i dag meget komplekse. De komplekse forhold inden for bygge- og anlægsbranchen taler for en høj grad af planlægning til sikring af både et godt produkt og en sikker og sund gennemførelse af byggeprocessen. Det er imidlertid opfattelsen, at planlægningen, for så vidt angår sikkerheden og sundheden under byggeriets opførelse, ofte er mangelfuld eller ikke varetages med det tilstrækkelige engagement, fordi koordinatorfunktionen ikke overdrages til kompetente personer, eller fordi opgavevaretagelsen ikke tillægges tilstrækkelig værdi fra de involverede parter side.

Endelig er der med overdragelsen ikke nogen sikkerhed for, at koordineringsansvaret samles hos en person, der er gennemgående i hele byggeperioden, som det oprindeligt har været forudsætningen.

Indhold og overvejelser

Den foreslåede ændring af bygherrebestemmelsen (§ 37) medfører ingen ændringer i arbejdsgiverens ansvar efter arbejdsmiljølovgivningen for egne ansatte.

Formålet med en ændring af bygherrebestemmelsen er at sikre, at alle aktører inden for bygge- og anlægsbranchen - hermed også bygherren - medvirker til, at udførelsen af bygge- og anlægsprojekter kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Bestemmelsen omfatter således som udgangspunkt alle bygherrer.

Det forekommer endvidere rimeligt ved bygge- og anlægsarbejder af en vis størrelse at stille krav til bygherren på områder, hvor han i kraft af sin position som økonomisk ansvarlig for hele byggeriet udøver en meget væsentlig indflydelse på arbejdsmiljøarbejdet i planlægningen og under opførelsen af byggeriet. Det er således bygherren, der har den indflydelse, der skal til for at tage det reelle initiativ til at sikre, at der udarbejdes en plan for byggepladsens sikkerhed og